

Regelverk for ekstratilskudd ved bosetting av personer med alvorlig nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker – kap. 671, post 60

1 Generelle innledende bestemmelser

Regelverket er fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet 01.01.2026, i henhold til § 8 i Reglement for økonomistyring i staten og kapittel 6 i Bestemmelser om statlig økonomistyring. Tilskuddsordningen følger opp Stortingets budsjettvedtak, jf. Prop. 1 S kap. 671, post 60.

2 Mål og målgruppe

2.1 Mål

Tilskuddet skal bidra til raskere bosetting av flyktninger med betydelige hjelpebehov i hverdagen. Tilskuddsordningen skal dekke ekstraordinære kommunale utgifter som følger direkte av bosetting av flyktninger i målgruppen.

2.2 Kriterier for måloppnåelse

Personer i målgruppen bosettes med samme gjennomsnittlige ventetid som andre flyktninger.

2.3 Målgruppe

Målgruppen for tilskuddsordningen er bosatte flyktninger med et betydelige hjelpebehov i hverdagen, som følge av alvorlig funksjonsnedsettelse eller atferdsvansker. Hjelpebehovet må ha oppstått eller ha sitt opphav i tiden før bosetting. Personer i målgruppen for tilskuddet har en betydelig nedsatt funksjon og et betydelig hjelpebehov for å kunne fungere i hverdagen.

For å være i målgruppen må kommunen ha fattet enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2 bokstav a og b, med bakgrunn i at bosatt flyktning har en lovbestemt rett til kommunale tjenester tilknyttet gitte hjemler i helse- og omsorgstjenesteloven, barnevernsloven, opplæringsloven og barnehageloven.

Barn som blir født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, er også omfattet av målgruppen for tilskuddsordningen.

Kommunen kan bare søke om tilskudd for personer som faller innenfor integreringstilskuddsordningen, og som er bosatt etter avtale mellom staten (IMDi) og kommunen. Familiegjenforente inngår i målgruppen bare dersom de er bosatt etter særskilt avtale mellom stat og kommune.

3 Tildelingskriterier

3.1 Hvem som kan tildeles tilskudd

Mottakere av tilskuddet er kommuner som bosetter personer i målgruppen.

3.2 Hva det kan tildeles tilskudd til

Ordningen skal dekke ekstraordinære kommunale utgifter for tiltak som er satt inn med bakgrunn i enkeltvedtak tilknyttet gitte hjemler i helse- og omsorgstjenesteloven, barnevernsloven, opplæringsloven og barnehageloven. Dette gjelder bare utgifter som ikke dekkes av andre offentlige instanser eller tilskudd, eksempelvis integreringstilskudd, særskilt

tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger og tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, jf. eget regelverk for disse ordningene.

Ekstratilskuddet dekker utgifter knyttet direkte til oppfølgingen av personen, og dekker derfor bare direkte lønnsutgifter. Med direkte lønnsutgifter menes lønn knyttet til direkte brukertid, det vil si når tjenesteyteren er i direkte interaksjon med personen. Vikarutgifter, administrativt arbeid, opplæring og veiledning, reisetid med videre, faller utenfor ordningen. Dette gjelder både når kommunen utfører tjenester selv, og når kommunen kjøper tjenester fra private leverandører.

Av sosiale utgifter tilknyttet direkte lønnsutgifter kan grunnlønn, feriepenger, arbeidsgivers andel av pensjon og arbeidsgiveravgift dekkes.

Direkte lønnsutgifter i et bofellesskap vil si lønn til personellet som er til stede for å være tilgjengelig for personen.

Direkte lønnsutgifter for underundervisningspersonell vil si lønn for de utførte timer personellet underviser personen, og lønn for de utførte timer undervisningspersonellet bruker til før- og etterarbeid. Annet administrativt arbeid, kompetanseheving, strategisk planlegging og andre oppgaver faller utenfor ordningen.

Tilskuddet kan dekke:

- Følgende tiltak i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven

- § 3-2 6a Helsetjenester i hjemmet
- § 3-2 6b Personlig assistanse, praktisk bistand og opplæring
- § 3-2 6c Plass i institusjon, sykehjem
- § 3-6 Avlastningstiltak og omsorgsstønnad
- § 3-8 Brukerstyrt personlig assistent

- Følgende tiltak i henhold til barnevernsloven

- §§ 3-1, 3-2, 3-3, 3-4, 3-5, 3-6 Hjelpetiltak
- §§ 4-1, 4-2, 4-4, 4-5 Akuttiltak
- § 5-1 Omsorgsovertakelse
- §§ 6-1, 6-2, 6-3, 6-6 Atferdstiltak

- Følgende tiltak i henhold til opplæringsloven, grunnskolens område

- §§ 11-6, 11-7 Spesialundervisning
- § 11-4 Personlig assistanse

- Følgende tiltak i henhold til barnehageloven

- §§ 31, 35 Spesialpedagogisk hjelp
- § 37 Barn med nedsatt funksjonsevne
- § 38 Tegnspråkopplæring
- § 39 Supplerende kommunikasjon

Tilskuddet dekker ikke utgifter til andre tiltak.

3.3 Tilskuddsperiode

Ordningen har to deler; tilskudd 1 og tilskudd 2.

Tilskudd 1 er et behovsprøvd engangstilskudd og kan tildeles for enten første eller andre tilskuddsår. Tilskudd 1 kan ikke søkes etter innvilget tilskudd 2. Kostnader kommuner søker å få dekket må være på minimum 100 000 kroner.

Tilskudd 2 kan tildeles årlig i integreringstilskuddsperioden, det vil si i maksimalt 5 år. Kostnader kommuner kan få dekket må være på minimum 200 000 kroner.

Kommunen kan ved førstegangssøknad år 1 eller år 2, søke om enten tilskudd 1 eller tilskudd 2.

Dersom kommunen har fått innvilget tilskudd 1 og deretter avdekker at det må settes inn flere tiltak som vil gi en kostnad på over 200.000 kroner, kan det søkes om å få omgjort innvilget tilskudd 1 til tilskudd 2 innen utgangen av innvilget tilskuddsperiode. Kommunen må da sende oppdatert informasjon i henhold til dokumentasjonskravene for tilskudd 2. Ved omgjøring av tilskudd skal utbetalingsbeløpet av tilskudd 1 komme til fratrekk ved utbetaling av tilskudd 2.

Enslige mindreårige kan utløse tilskudd 2 til og med den tilskuddsperioden de fyller 20 år, selv om integreringstilskuddsperioden har utløpt.

Personer med betydelige hjelpebehov i hverdagen som bosettes fra UDIs særskilte botilbud kan utløse tilskudd 2 i inntil ti år. UDIs særskilte botilbud er tilrettelagt avdeling, særskilt bo- og omsorgsløsning (særbo) og særskilt pleie- og omsorgsløsning (særpleie). Personer som er for syke for UDIs særskilte botilbud, som en periode er til behandling på sykehus, sykehjem eller rehabilitering, og derfor ikke skrives inn, gis permisjon eller skrives ut av UDIs særskilte botilbud, men som ellers ville vært i dette botilbudet, er i målgruppen for utvidet tilskuddsperiode. Dette dokumenteres med vedtak fra UDI på henholdsvis særpleie, særbo og tilrettelagt avdeling.

Barn som, dersom de var voksne, ville vært bosatt fra UDIs særskilte botilbud, kan utløse tilskudd 2 i inntil ti år. Relevant botilbud må bekreftes av UDI. Barn bosatt fra 2026 av Bufetat, med tilsvarende oppfølgingsbehov som bosatte fra UDIs særskilte botilbud, kan utløse tilskudd 2 inntil ti år. Relevant oppfølgingsbehov må bekreftes av Bufetat.

3.4 Tilskuddssatser

For personer som bosettes fra UDIs botilbud særbo og særpleie etter 16. juni 2023, er satsen for tilskudd 2 på inntil 2 597 500 kr. Dette gjelder også personer som er for syke til å bo på særbo og særpleie bosatt etter 1.1.2025, der dette dokumenteres med vedtak fra UDI.

Det innvilges forhåndstilsagn for tilskudd 1 for bosatte fra særbo og særpleie. Dersom kommunen avdekker behov utover rammen for tilskudd 1, søker kommunen omgjøring til tilskudd 2 innenfor tilskuddsperioden.

Tabell: satser for tilskudd fordelt etter tilskuddsordning og tilskuddsår

Tilskuddsår	Tilskudd 1	Tilskudd 2	Utvidet maksbeløp tilskudd 2
2026	Inntil 204 100 kroner	Inntil 1 921 000 kroner	Inntil 2 597 500 kroner
2025	204 100 kroner	Inntil 1 692 000 kroner	Inntil 2 597 500 kroner
2024	196 400 kroner	Inntil 1 608 000 kroner	Inntil 2 500 000 kroner

Sats for tilskuddsbeløp og gjeldende regelverk fastsettes av omsøkt tilskuddsperiodes starttidspunkt. For eksempel vil omsøkt tilskuddsperiode 02.02.2026–01.02.2027 følge gjeldende sats og regelverk for 2026.

4 Om saksbehandlingen

4.1 Krav til søknadens innhold og form

4.1.1 Søknad om tilskudd

Kommunen skal benytte IMDi's søknadsportal for innsending av søknader. Alle krav til dokumentasjon og dialog omkring sak og søknad skal vedlegges i portalen. Oppdatert dokumentasjon skal legges ved søknaden hvert år det søkes, med mindre IMDi har oppgitt noe annet i tidligere tilskuddsbrev.

Søknaden skal inneholde:

- informert samtykke for helseopplysninger
- enkeltvedtak for kommunale tjenester jf. punkt 3.2
- kostnadsberegning av ekstraordinære utgifter
- revisorkontrollert regnskap/budsjett

Dokumentasjonen skal omhandle omsøkt tilskuddsperiode.

4.1.2 Informert samtykke

Utlevering av personopplysninger til IMDi er i de fleste tilfeller hjemlet i lov, men ikke for opplysninger som er omfattet av taushetsplikt etter helsepersonelloven, se integreringsloven § 42 annet avsnitt. For slike opplysninger må taushetsplikten oppheves gjennom et informert samtykke, der det uttrykkelig kommer frem hvilket helsepersonell og hvilke helsevirksomheter som fritas fra taushetsplikt, og at fritaket bare gjelder opplysninger som er relevante og nødvendige for å avgjøre søknaden om tilskudd.

For at samtykke skal være gyldig må personen ha fått se dokumentasjonen, fått informasjon om hvilke opplysninger det gjelder, fått vite hvordan dokumentasjonen skal anvendes og eventuelle konsekvenser av dette.

Det er ikke krav til informert samtykke for dokumenter som ikke inneholder opplysninger som er omfattet av taushetsplikt etter helsepersonelloven.

4.1.3 Enkeltvedtak for kommunale tjenester

Kommunen skal vedlegge gyldig enkeltvedtak for alle omsøkte tiltak. Enkeltvedtakene skal være fattet etter aktuelt lovverk og følge det formkravet som gjelder. Tiltakets omfang må framkomme. Tjenester som kommunen har innvilget, men ikke gjennomført, faller utenfor tilskuddsordningen.

4.1.4 Kostnadsberegning av ekstraordinære utgifter

Kommunen skal vise hvordan de har kommet fram til omsøkt beløp for det enkelte tiltak. Dette gjøres ved bruk av IMDi's modell for kostnadsberegning.

Hvis kommunen søker støtte til tiltak, som også støttes av andre offentlige instanser eller tilskudd, må kommunen informere om at de har søkt eller fått støtte av andre. Dersom kommunen får støtte av andre, må de vise at de har utgifter utover det den allerede innvilgede støtten dekker.

Kostnadsberegningen må inneholde forklaring og utregning på hvordan kommunen har kommet fram til søkebeløpet for hvert enkelt tiltak. For å få dekket direkte lønnsutgifter, må

kommunen oppgi lønnskostnadene: grunnlønn, feriepenger, arbeidsgivers andel av pensjonen og arbeidsgiveravgift.

I søknader der personen er enslig mindreårig, må kommunen redegjøre særskilt for hva som er ekstraordinære utgifter utover det som dekkes av særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger.

4.1.5 Budsjett eller revisorkontrollert regnskap

Søknad skal beskrive de ekstraordinære utgiftene, og det skal spesifiseres hvor mye hvert tiltak koster for gjeldende periode. Utgiftene skal følge tilskuddsåret. Dersom en person er bosatt 02.02.26, skal regnskap for første tilskuddsår gjelde for perioden 02.02.26-01.02.27.

For tilskudd 2 skal det legges ved regnskapsrapport signert av saksbehandler og økonomiansvarlig i kommunen, samt revisorbekreftelse. Når det søkes basert på budsjett, ettersendes regnskapsrapport og revisorbekreftelse for T2 etter tilskuddsperioden. Se også pkt. 5.1 om avregning av tilskuddsbeløp mot regnskap.

4.1.6 Når søknadsgrunnlaget opphører

Dersom flyktningen det gjelder flytter til annen kommune i løpet av året kommunen har fått tilskudd, skal fraflyttingskommunen så raskt som mulig levere regnskap for tilskuddsperioden frem til flyttingen fant sted.

Tilflyttingskommunen kan søke om tilskudd for den gjenstående delen av integreringstilskuddsperioden, for de flyktningene som allerede har utløst tilskuddet.

I tilfeller der flyktningen flytter utenlands, dør, eller dersom personen forsvinner, skal kommunen sende regnskap til IMDi innen 3 måneder. Utbetalt tilskudd tilbakebetales som regel fra dato for utflytting, dødsfall eller forsvinning. Ved dokumentasjon av videreførte utgifter for eksempel til lønn, kan kommunen få beholde tilskudd eller del av tilskudd inntil 3 måneder etter dato for flytting ut av landet, dødsfallet/forsvinningen.

Når barn plasseres i annen kommune:

Når et barn plasseres i institusjon eller fosterhjem etter barnevernsloven i en annen kommune enn bosettingskommunen, må kommunene følge regelverk for integreringstilskudd, punkt 2.2.7. Kommunenes skriftlige avtale om hvilken kommune som har kostnadene og skal motta tilskudd fra IMDi, må vedlegges søknaden.

Endring av status fra enslig mindreårig, til familiegjenforent:

Hvis en person bosatt som enslig mindreårig av ulike grunner mister status som dette og i stedet inngår f.eks. som barn i familie, vil personen ikke lenger kunne utløse tilskuddsordningen utover integreringstilskuddsperioden.

4.2 Søknadsfrist

Ved førstegangssøknad for tilskuddsår 1 eller 2 er søknadsfrist 18 mnd. etter bosettingsdato. Søknadsfristen er deretter seks måneder etter at det enkelte tilskuddsår er passert. For å kunne søke om tilskudd for senere år, må førstegangssøknad tidligere være innvilget. Første tilskuddsår starter på bosettingsdato og varer ett år, deretter starter påfølgende tilskuddsår på samme dato neste år.

Eksempel søknadsfrist, bosettingsdato 13.10.2026:

- Tilskuddsår 1: Periode 13.10.2026 - 12.10.2027, frist 13.04.2028

- Tilskuddsår 2: Periode 13.10.2027 - 12.10.2028, frist 13.04.2029 dersom innvilget år 1, frist 13.04.2028 dersom førstegangssøknad
- Tilskuddsår 3: Periode 13.10.2028 - 12.10.2029, frist 13.04.2030
- Tilskuddsår 4: Periode 13.10.2029 - 12.10.2030, frist 13.04.2031
- Tilskuddsår 5: Periode 13.10.2030 - 12.10.2031, frist 13.04.2032

For personer med gjeninnreise til Norge etter utenlandsopphold, forlenges søknadsfrist tilsvarende den tiden flyktningen har vært utenlands. For barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i kommune, er søknadsfrist 18 måneder fra barnets fødsel.

Kommunen må fremme søknad om utsatt søknadsfrist i IMDi Tilskudd, innenfor opprinnelig søknadsfrist. Kommunen kan få inntil tre pluss tre måneders utsettelse. Søknader om utsettelse mottatt etter frist, og søknad om utsatt frist utover totalt 24 måneder, avvises.

4.3 Søknadsbehandlingen

IMDi gjennomfører saksbehandling av de innkomne søknadene i tråd med gjeldende regelverk. IMDi gjør en vurdering av hver enkelt søknad, før det fattes vedtak om utbetaling av tilskudd. Vurderingen gjøres på grunnlag av målgruppetilknytning jf. punkt 2.3, og dokumentasjon på tiltak og kostnader som tilskuddet skal dekke, jf. punkt 4.1.3-4.1.5

5 Vilkår

Tilskuddet skal benyttes og regnskapsføres i tilskuddsperioden. Dersom tilskuddet ikke kan benyttes til formålet, vil tilskuddet trekkes tilbake. Nærmere vilkår fremgår av tilskuddsbrev.

5.1 Rapporteringsplikt

Kommunen skal rapportere på det faktiske forbruket av tilskuddsmidler tilknyttet tilskudd 2 gjennom regnskap, signert av saksbehandler og økonomiansvarlig i kommunen, samt revisorkontroll.

Regnskapsrapporteringen skal være mottatt av IMDi innen 2 måneder etter at den aktuelle tilskuddsperioden har utløpt. Det er ikke krav til regnskapsrapportering på tilskudd 1.

Har tiltaksutgiftene vært høyere enn innvilget tilskuddsbeløp, kan kommunen søke disse dekket samtidig med innsending av regnskapsrapport og revisorkontroll. Dette gjelder kun hvis øvrige vilkår i regelverket er imøtekommet. Det samme gjelder for nye tiltak som erstatter og/eller kommer i tillegg til innvilgede tiltak.

Når regnskapet viser at utgiftene har vært lavere enn innvilget tilskuddsbeløp, trekkes underforbruket ved neste terminutbetaling. Det samme gjelder dersom kommunen har satt i gang tiltak som ikke dekkes av tilskuddsordningen. Dersom kommunen har fått innvilget søknad på budsjett, og regnskap viser at utgiftene likevel kommer under innslagssum for T2 jamfør punkt 3.3, trekkes innvilget beløp for tilskuddsåret ved neste terminutbetaling.

6 Utbetaling

6.1 Utbetalingsterminer

Ekstratilskudd utbetales i fire terminer. Utbetalingstidspunktene er i midten av månedene april, juni, oktober og desember.

7 Reaksjoner (oppfølging og kontroll)

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet forvalter ordningen og skal kontrollere og følge opp rapportering fra tilskuddsmottakere.

IMDi eller Riksrevisjonen har adgang til å iverksette kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene, jf. Stortingets bevilgningsreglementet § 10 og riksrevisjonloven § 12, 3. ledd. IMDi kan ta stikkprøvekontroll, bl.a. ved å etterspørre bilag for de utgiftene kommunen har hatt i den enkelte sak.

Tilskuddsmottakeren er forpliktet til å informere IMDi fortløpende om endringer som er av betydning for brukeren av tilskuddet, enten dette er utbetalt eller ikke.

7.1 Reaksjoner ved brudd på vilkårene

IMDi kan trekke tilbake tilskuddsmidler som er brukt i strid med regelverk. Ved brudd på regelverk har IMDi også anledning til å helt eller delvis tilbakeholde tildelte midler.

8 Klageregler

Avgjørelser om tilskudd og krav om tilbakebetaling etter dette regelverket regnes ikke som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 28 jf fvl § 2. Kommunene har derfor ikke klagerett etter fvl §§ 3 første ledd og 28. Ellers gjelder forvaltningslovens regler for saksbehandling.

En beslutning om å avvise en søknad er et enkeltvedtak etter fvl § 2 tredje ledd og kommunene har derfor klagerett etter forvaltningslovens §§ 28. Klagefristen er tre uker fra mottakeren får vedtaket, jf. fvl § 29. Arbeids- og inkluderingsdepartementet er klageinstans. Klagen skal sendes til IMDi.